

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA RÉSZEI

A művészeti alapvizsga szolfézs írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati (hangszeres) vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat szolfézs írásbeli, illetve szolfézs szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. A szolfézs írásbeli vizsga időtartama 45 perc. A szolfézs szóbeli vizsga időtartama 10-20 perc. *A szolfézs alapvizsga minden tanév januárjában tehető le.* Gyakorlati (hangszeres) vizsgát valamennyi tanulónak le kell tennie. Erről a hangszeres tanár ad bővebb információt. A hangszeres gyakorlati vizsga minden tanév májusában kerül megrendezésre.

„A” TAGOZAT

A szolfézs írásbeli vizsga tartalma

A vizsgán az iskola választhat *a)* és *b)* feladat közül.

a) feladat

- *Egy magyar népdal lejegyzése és elemzése*

A népdal négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempó giusto, izometrikus (2/4 vagy 4/4) lehet, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal tizenkétszer hangozhat el.
- *Periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet felső szólamának lejegyzése és elemzése*

Az idézet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es lüktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-a_v felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó, de akkordfelbontást, illetve könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény. Előre szükséges megadni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: a funkciók bejelölése, formai felépítés, a zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.). Az idézet zongorán két szólamban tizenkétszer hangozhat el.

b) feladat

- *Egy magyar népdal első két sorának lejegyzése és kiegészítése*

A népdal négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempó giusto, izometrikus (2/4 vagy 4/4) legyen, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. A befejezéshez meg kell adni a szöveget. A népdal tizenkétszer hangozhat el.

- *Periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet előtagjának lejegyzése és befejezése két szólamban, vagy felső szólamának lejegyzése*

Az idézet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es lüktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-a_v felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem, de akkordfelbontást, illetve könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény. Előre szükséges megadni a kulcsokat, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán tizenkétszer hangozhat el.

A szolfézs szóbeli vizsga tartalma

- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/ barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), abból kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai, és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia

„B” TAGOZAT

A szolfézs írásbeli vizsga tartalma

- Hangközmenet lejegyzése

10 hangközből álló hangközmenet lejegyzése tonális keretben (oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközök, bővített kvart és szűkített kvint). Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, és a kezdő hangközt, elnevezéssel együtt. A hangközlánc zongorán hatszor hangozhat el.

- Hangzatilejegyzés

10 akkordból álló akkordsor lejegyzése tonális keretben, vagy 10 akkord felismerése és lejegyzése adott hangra, oldással együtt (valamennyi hármashangzat és fordításai, valamint domináns szeptim). Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést és a kezdő harmóniát, elnevezéssel együtt, illetve adott hangra felépítésnél az adott hango(ka)t. A harmóniasor zongorán hatszor hangozhat el.

- Egy négy soros, közepesen nehéz magyar népdal lejegyzése szöveggel együtt, és elemzése

Előre meg kell adni a violinkulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal nyolcszor hangozhat el.

- Periódus terjedelmű műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal

Metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 legyen. A ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig. Az idézet tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

A szolfézs szóbeli vizsga tartalma

- Egyszólamú dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 lehet; ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket; alterált hangokat és hangnemi kitérést, modulációt is.

- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

„Hozott anyag” a szolfézs szóbeli vizsgára „A” és „B” tagozaton egyaránt

Népdalok (ezek közül 10 népdalt kell választani és tudni)

Által mennék én a Tiszán Erdő, erdő, de magos Édesanyám gyújts gyertyára Röpülj páva, röpülj Madárka, madárka	4. o. ének-zene tankönyv
Csillagok, csillagok Este van Kerek utca szegelet Szépen úszik a vadkácsa Te vagy a legény	5. o. ének-zene tankönyv
A csikósok, a gulyások Kecskemét is kiállítja A Vidróczki híres nyája	6. o. ének-zene tankönyv
Hej rozmaring, rozmaring	7. o. ének-zene tankönyv
Hajtsd ki rózsám Szomorú fűzfának A citrusfa Ne búsuljon senki menyecskéje Az hol én elmegyek A csitári hegyek alatt	8. o. ének-zene tankönyv

Műdalok (ezek közül 5 műdalt kell választani és tudni)

Mozart: Jöjj drága május	Dobszay: A hangok világa IV.
Mozart: Gyermekjáték	
Beethoven: Marmotte	
Schubert: A vadász	Dobszay: A hangok világa V.
Purcell: Mennyi tág / Dido és Aeneas részlet	Dobszay: A hangok világa VI.
Haydn: Falusi jókedv	Ádám J.: A dal mesterei I.
Gabler: Májusi dal	
Weber: A pásztorleány dala	Ádám J.: A dal mesterei II.
Schubert: Vadrózsa	
Mendelssohn: Viszontlátásra	